

Lancering SIOD Leerstoel Verminderen van sociale fraude en sociale dumping

Gent, 9 november 2023

Geachte Minister, geachte vice-rector en decaan, geachte professoren, geachte dames en heren,

Het is een eer om vandaag voor u te staan en u te kunnen spreken over de SIOD Leerstoel met als naam “vermindere van sociale fraude en sociale dumping”. Als Voorzitter van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg hecht ik bijzonder veel belang aan de aanpak van deze fraudefenomenen. Dit vormt immers één van de kernopdrachten van de FOD.

La fraude sociale et le dumping social ne sont pas des phénomènes nouveaux, mais cela reste une préoccupation majeure dans notre société. La fraude sociale et le dumping social ne sont pas non plus des problèmes éloignés de notre réalité ; ils nous concernent tous, de manière directe ou indirecte. Non seulement ces pratiques nuisent à la concurrence loyale, mais elles menacent également notre système de sécurité sociale, les droits et la dignité des travailleurs.

Als voorbeeld kan verwezen worden naar de wanpraktijken die eerder dit jaar in Gent aan de kaak werden gesteld, waarbij Oost-Europese personen (veelal Bulgaren) geronseld werden om in verschillende sectoren te werken als onderbetaalde arbeidskrachten. Ze werken onder slechte statuten, vaak als schijnzelfstandigen, waardoor ze een te lage verloning krijgen en amper op sociale bescherming kunnen rekenen.

Il est de notre devoir moral de lutter contre ces phénomènes. C'est notre rôle de veiller au respect des lois et règlements ainsi qu'à la protection des travailleurs. Pour que nos inspections se déroulent de manière aussi efficace que possible, avec le personnel dont nous disposons, nous devons être axés sur les risques et avoir des méthodologies de contrôle et des procédures qualité.

We moeten *risicogericht* werken: daar inzetten waar de risico's op fraude het grootst zijn. Binnen de FOD WASO hebben wij bijvoorbeeld het MANCP oftewel het Multi Annual National Control Plan ontwikkeld, een vijf-jaren controleprogramma dat ons toelaat het beschikbaar personeel zo effectief mogelijk in te zetten. Op basis van een risico-evaluatie en methodologie, met objectieve en meetbare criteria, legt het MANCP prioriteiten vast, rekening houdende met de beschikbare inspectiecapaciteit.

Nous avons également besoin de *méthodologies de contrôle* pour assister nos inspecteurs sur le terrain, afin que les contrôles puissent s'effectuer de la manière la plus correcte et la plus ciblée possible. Les procédures qualité, quant à elles, garantissent que les inspections soient menées de manière cohérente et transparente. Elles jouent un rôle essentiel en garantissant l'intégrité des processus d'inspection et en favorisant la confiance des entreprises et des travailleurs.

De leerstoel kan bijdragen bij de verdere uitwerking van deze drie elementen. Een leerstoel kan dienen als een bron van kennis en expertise, waar academici onderzoek kunnen doen naar nieuwe fenomenen en de nieuwste methodologieën. Dit onderzoek kan vervolgens worden vertaald naar praktische toepassingen in het veld. Daarnaast kan een leerstoel fungeren als een platform voor samenwerking tussen academici, overheid, en eventueel andere partners. Dit samenwerkingsmodel kan helpen bij het ontwikkelen en testen van innovatieve inspectiemethoden, met als uiteindelijk doel de verbetering van onze systemen voor het opsporen van sociale fraude en dumping.

N'oublions pas qu'une chaire universitaire ne se contente pas de générer des connaissances et de les mettre en pratique, mais qu'elle génère également une croyance dans la valeur ajoutée de processus d'inspection efficaces. Elle améliore la prise de conscience (de la société) quant à la gravité de la fraude sociale et du dumping et offre une plateforme de discussion ouverte et de sensibilisation. De même, elle peut identifier de nouveaux développements, qui peuvent, ou non, déclencher des initiatives politiques.

Een effectieve strijd tegen sociale fraude vereist samenwerking tussen verschillende stakeholders, zowel op nationaal als internationaal vlak. Om onze taak van goed bestuur en administratie te kunnen vervullen, is een fundament van gedegen kennis van groot belang. Onderzoek en het delen van kennis via bijeenkomsten en workshops kunnen hierbij mee de bouwstenen uitmaken.

Ik geloof heel sterk in de samenwerking met de academische wereld. Deze kan immers bijdragen tot een wisselwerking tussen wetenschappelijk onderzoek en beleidsmatig gedreven kennisbehoefte. Als overheid kunnen we teruggrijpen naar kwaliteitsvol onderzoek terwijl de academici inzage krijgen in de praktijk. Dit is een van de redenen waarom ik in budgettaire moeilijke tijden – dat is voor niemand een geheim – toch budget heb willen en kunnen vrijmaken voor de financiering van de leerstoel binnen de SIOD. Dat deze leerstoel is opgericht binnen de SIOD is geen toevallige keuze. Neen, de SIOD is een orgaan dat, en ik citeer uit het Sociaal Strafwetboek, *“op basis van de kennis en inzichten van de inspectiediensten van de administraties [...], en met wetenschappelijke ondersteuning een visie ontwikkelt op de bestrijding van sociale fraude en die omzet in concrete strategieën.”*

Le soutien scientifique est un élément essentiel du fonctionnement du SIRS. De plus, le SIRS est un organe transversal de coopération multidisciplinaire. Il rassemble les différents services d'inspection sociale dans la lutte contre la fraude sociale et facilite la collaboration avec différentes parties prenantes, par exemple les autres administrations, la justice et les partenaires sociaux. C'est donc une décision mûrement réfléchie que d'établir une chaire au départ du SIRS.

Ik ben fier om de SIOD Leerstoel vandaag mee te kunnen voorstellen. De weg naar de oprichting ervan was lang en moeilijk, maar daar zal de Inspecteur van Financiën wellicht meer over vertellen. Ik ben bijzonder trots dat de FOD WASO de eerste federale overheidsdienst is die erin geslaagd is een academische leerstoel te financieren. Vanuit de publieke sector is de interesse groot en ik ben dan ook al vanuit verschillende instanties gecontacteerd met de vraag hoe we dit voor elkaar hebben gekregen.

Mes services ont rédigé, en étroite collaboration avec l'inspecteur des finances, une procédure que j'ai partagée avec mes collègues présidents. J'espère, et je pense, que cela pourra être le signe précurseur avant-coureur de la création d'autres chaires. Mais nous verrons ce que l'avenir nous réserve.

Laat mij afsluiten met te benadrukken dat de strijd tegen sociale fraude en sociale dumping van essentieel belang is voor onze samenleving. Een academische leerstoel kan een cruciale rol spelen bij het bevorderen van onderzoek en samenwerking om deze problemen aan te pakken. Laten we gezamenlijk onze inzet tonen voor eerlijke arbeidsomstandigheden, eerlijke concurrentie en een rechtvaardige samenleving.

Dank u voor uw aandacht.

Je vous remercie pour votre attention